

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТӢ

РУЗНОМА 1928 ИИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ,
ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИННИГ БОШ НАШРИ

• 1991 йил 20 июль • шанба •

№ 139 (10.135). Баҳоси 10 тийин.

Тошкент вилоят партия комитети plenumi тўғрисида АҲБОРОТ

19 июль куни ўзбекистон Компартияси Тошкент вилоят комитетининг V пленуми бўлди.
Пленум ташкилий масалани кўриб чиқди.

Уртоқ С. М. Мамарасулов ўзбекистон Компартияси Марказий Назорат комиссиясининг раиси этиб сайдангалини мусосабати билан пленум уни вилоят партия комитетининг бюро аъзоси ва биринчи котиби вазифаларидан озод қилди.

Тошкент вилоят ижроия комитетининг раиси, халқ депутатлари вилоят Кенгаши раисининг биринчи ўринбосари

булиб ишлабётган ўртоқ С. Д. Сайдалиев ўзини овоз бериш натижасида Тошкент вилоят партия комитетининг биринчи котиби қилиб сайданди.

Пленум вилоят ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари вазифаси бажараётган Т. М. Мирёкубови ва Бекобод шаҳар партия комитетининг биринчи котиби Э. М. Рузиневни вилоят партия комитети бюроси аъзолари қилиб сайдади.

Пленум «Ўзбекистон Компартиясининг ижтимоий-иқтисодий сиёсатини амалга ошириш бўйича Тошкент вилоят партия

комитетининг ҳисоботи» юзасидан ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1991 йил 29 апрелдаги қарори қандай бажараётгандиги тўғрисида ги ахборотни тинглади. Бу ҳаода вилоят партия комитетининг котиби ўртоқ В. Г. Гордиенко ахборот билан чиқди.

Пленумда ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккичи котиби А. С. Ефимов сўзга чиқди.

Тошкент вилоят партия комитетининг биринчи котиби Сайфулла Давирович САЙДАЛИЕВ

1934 йил дедқон оиласида туғилган, ўзбек, 1958 йилдан КПСС аъзоси, олий маълумотли, Низомийномидаги Тошкент давлат педагогика олийгоҳини, Олмаота олий партия мактабини, Тошкент қишлоқ хўжалити олийгоҳини тутатган, ўқитувчи мутахассислита гэга, агрономолим.

Меҳнат фаолиятини 1953 йили Бўстонлиқ районидаги ўрта мактабда ўқитувчилардан бошлаган, кейин тўрт

йил давомида комсомолда комитетининг раиси, халқ дешилаган. 1965 йили партия мактабини туттетча, Янгиёл район партия комитетининг котиби қилиб сайданган. Қарий 25 йилдан бўён раҳбар партия ва совет ишларида. Пискент ва Оржоникидзе район партия комитетлари нинг биринчи котиби, 1986 йили Тошкент вилоят партия комитетининг котиби қилиб сайданган. 1990 йилдан халқ депутатлари Тошкент вилоят Кенгаши ижроия ко-

митетлари вилоят Кенгаши раисининг биринчи ўринбосари булиб ишлади.

Ўзбекистон ССР халқ депутати, ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг қонунчилик, қонунийлик ва ҳуқуқтаригиб масалалари доимий комиссиясининг аъзоси, ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзоси. Иккита Меҳнат Қизил Байроқ ордени, иккита медаль билан мукофотланган.

ОҲАНГАРОН РАЙОНИДА

«ҒАЛЛАҚУДУҚ»НИНГ УЛКАН САВДО МАРКАЗИ

СҮНГИИ пайтларда «Ғаллақудуқ»да Оҳангароннинг барча хўжаликларига ишбатан анича катта қурилиш ишлари бунёд этилди. Бундан атиги бир йил муқаддам бу ерда ёшлар кафеси, љиғи чойхона, гулчилик исидхонаси, болалар боғчаси ва бошقا маданий-менинг муассасалар учун љиги билолар қурилиб, фойдаланишга ташнирилган эди. Куни кечга хўжалик ўргонида катта савдо маркази ҳам иш бошлади.

Савдо марказидаги тўпланинг сарчалланган товар ва озиқ-оқиқат маҳсулотларининг узумий нархи бир ярим миллион сўмдан ортади. Бу райондаги Сусам ва Телов қишлоқларидаги матлубот жамиятларига қарашли барча дўконлардаги товарлар қий-

матидан икки баробар кўп демакдир. Савдо марказининг олти бўлимидан тортиб, кир ювадиган машинагача, со-вугичлардан тортиб упа-элинича, аёллар ва болалар ийимларидан озиқ-оқиқатларининг йигирма бир тури савдога чиқарилди. Фақат палос, мотоцикллар, ўй гарнитурлари ва со-вугичларгина талон билан сотилгани ишобатга олимиаси, қолган молларнинг ҳамиси очиқ савдога кўйилди.

Савдо марказининг очилиши айни жудда бўлди, — дейди соҳзоз хотин-қизлар Кенгашининг раиси Паҳрат Булонбоева. — Қишлоғимиз аёлларни аризмаган нарсалар узун ҳам 15—20 километрлаб йўл юриб, район марка-

зига қатнашарди, эди эса ҳамисасини бу ердан харид қилишимиз мумкин.

— Савдо марказинизда буғув расталарни низмалар безаб турган бўлса, бу удум мутлақо бузилмайди, тонварлар сотишида узилиш бўлмайди, — дейди «Дустлик» қишлоқ матлубот жамиятининг раиси Э. Этамбердинев. — Биз Урга Осиё жумҳурятларидаги ўи олти корхоналар билан қатни шартномалар тузганимиз. Жумладан, Қозогистоннинг Чимкент вилоятидан муттасил равишда гўшт ва гўшт маҳсулотлари олиб турмиз, Олмаота шаҳри бизга узлуксиз қандакар жўнатиб туради. Бошقا маҳсулотлар ҳам қардос жумҳурят ва вилоятлардан келтирилди.

М. ҚАЙМОВ.

ИККИ ТОМОНЛАМА МАНФААТ КЎРИЛМОҚДА

МЕҲНАТНИ ташкил этишган ижара пудратига ўтилганлиги «Ангрен» совхози меҳнаткашларига ўқул келмоқда. Ҳалол меҳнат қилиб фойда кўришини ният қилган оилавий звено аъзоларининг даромади йилдан-йилга ортиб боряпти. Ишнинг кўзини билган Муҳиддин Жамолов, Эркин Мавлонов, Жумабой Раҳмонов, Олмира Муродова ва Мавлуда Саркебоевалар ўз меҳнатларининг самарасини кўрдилар. Енгил машина сотиб олдилар. Ижара пудрати усули совхоз иқтисодиё-

тини мустаҳкамлашга ҳам хизмат қилимоқда. Маблагларнинг маълум қисми қишлоқларни обод қилишга сарфланяпти. Облиқ, Соглом, Қорабор, Гулбот, Самарчуқ каби қишлоқларнинг йўллари асфальтланди. Кувурлар ётқизилиб, адоли тоза ичимлик суви билан ташминланди. Одамлар истиқомат қиладиган эски уйлар ўрнини пишиқ гирифли кўримли уй-жойлар эгалламоқда.

Ф. ЖУРАЕВ.

ТАЪТИЛЛАР ЎЗБЕКИСТОНДА ЎТДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Тошкент вилоят комитети Ижтимоий-сиёсий маркази фаолияти йўналишларидан бирин — аҳолининг турли қатламлари билан тарбиявий ва экскурсия-сайёхлик ишларини олиб бориш билан боғлиқ.

Ҳаракат дастурида таъкидланганидек, Ўзбекистон Компартияси ташки иктиносиди фаолият мустақиллиги учун, хорижий мамлакатлар билан бевосита алоқаларни йўлга кўйиш, ўзаро фойдали ва таҳкукли асосда илмий-техник, савдо-иктиносиди ва маданий ҳамкорликни ривожлантира бориш тарафдоридир. Мазкур дастур Ўзбекистон ижтимоий-иктиносиди мустақиллик йўлидан иккапланмай қадам ташлаётгани, ҳалқаро бозорга дадил кириб бораётганини яна бир бор таъкидлади.

Шу муносабат билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Тошкент вилоят комитети Ижтимоий-сиёсий маркази шу йилнинг 26 июнидан 1 июлигача СССР Нефть саноати вазирлиги, «Ойдин тунлар» Совет — Америка қўшма корхонаси йўналиши билан Совет — Америка мактаб ўқувчилари гурухини қабул қилди. Бизнинг ўқувчиларимиз Москва

ва Тюмень вилоятининг Радужний шаҳридан, америкалик ўқувчилар эса Американинг ети штати ва 12 шаҳридан келдилар. Гурух раҳбари калифорниялик советшунос Чарльз Ретондо рус тилини мукаммал ўзлаштирган экан, қозоқ тилида сўзлаша олади, ўзбек тилида ҳам анча тушунади. Бизнинг Ўрта Осиё миңтақамизни яхши ўргангани сезилиб турибди. Унинг рафиқаси Керен Голливудда гуманистар масалалар бўйича маслаҳатчи сифатида ишларкан. У ҳам русча бемалол гаплашади. Совет — Америка қўшма корхонаси жойлашган Радужний шаҳридан келган гурухга корхона бош директори ёрдамчиси В. А. Судорогин ва Совет — Америка қўшма корхонасининг Москвадаги вакили Е. И. Краснов бошчилик қилдилар.

Меҳмонларни қабул қилиб олиш ва уларга хизмат кўрсатиш учун атайн «Чорсу» сайдохликомплекси ҳозирлаб кўйилди. Олдиндан тайёрланган комплекс маданий-хордик чиқариш дастурига кўра мэҳмонлар Ўзбекистон ССР Ҳалқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида бўлдилар, баландлиги 375 метрлик телеминорага чиқиб, Тошкентнинг умумий кўри-

нишини томоша қўйдилар, Алишер Навоий номли Давлат катта академик театрида «Оққуш кўли» балетини кўрдилар, шаҳар бўйлаб саир қилиб, В. И. Ленин номли Ҳалқлар дўстлиги саройи, Тошкент метрополитени, Ўрта Осиё мусулмонлари диний бошқармаси, Республика кашшофлар саройи ва В. И. Ленин номли Тошкент Давлат дорилғунуни билан танишдилар. Меҳмонлар истагига кўра «Интурист» маданий-ахборот маркази миллий фольклор жамоасининг чиқиши ўюштирилди, бу тадбир орқали улар ҳалқ байрамлари, анъаналари ва урфадатларининг тикланиши жарёнлари билан танишдилар.

Болалар Бўйтонлик районидаги жойлашган «СССР 50 йиллиги» кашшофлар кўналгоҳида бўлдилар. Бу ерда меҳмонларни карнай-сурнай ва миллий мусиқа наволари билан кутуб олишиди. Шу ернинг ўзида ҳамкорликда мусиқалий дастур ҳам ҳозирланди. Унда Совет Иттифоқи ва Америка ҳалқлари қўшиклиари ва рақсларидан фойдаланилди. Спорт тадбирлари, бейсбол, футбол ва тенис ўйнлари ўтказилди, картингларда училиди ва бассейнда чўмилди. Чимён манзаралари, меҳ-

моннавозлик ва дўстона муносабатлар американликларни ўзига шунчалар ром этидик, улар кашшофлар кўналгоҳида смена охиригача қолиш истагини билдирилар. 27 июнь куни телевиденинг «Ахборот», кўрсатуви меҳмонларнинг Тошкента бўлишлари ҳақида хабар эълон қилди. Шундан кейинги маршрут Сирдарё вилояти орқали Жиззах вилоятининг Сангзор қишлоғидан ўтиб, Ўрта Осиёнинг кўхна марказларидан бирин Самарқанд томонгача давом этидик. Ўқувчилар қадими Сўғдиёна давлати пойтахтини ўз кўзларни билан кўрдилар. Ўрта осиёлик устайлар ижодиётининг ўлмас намуналари билан танишдилар. Регистон майдонининг бетакор мөъморий дастаси ва ундағи ажойиб оқшом манзараларидан ҳайратландилар. Улубек, Шердор ва Тилла Қори мадрасалари, Афросиёб археологик давлат қўриқонаси ҳудудидаги Шоҳи-Зинда мақбаралари туркумини томоша қўйдилар. Меҳмонларда, айниқса, Гўри-Амир мақбара, машхур Бибиҳоним мөъморчилик ёдгорлиги ва Улубек расадхонаси чукур таассурот қолди. Тоҷикистоннинг Панжикент шаҳрига ва зрамизнинг V—VIII

асрларига хос кўхна Сўғдиёна шаҳрига қилинган экспурсиялар ҳам ғоят қизиқарли ўтди.

Америка Қўшма Штатларида Совет Иттифоқига, хусусан, бизнинг минтақамизга қизиқиши тобора ортиб бормоқда. У ерда иттифоқдош Республикаларнинг бадиий кўргазмалари, ижодий жамоаларимиз маданият кунлари, фестиваллар муваффақиятли ўтказилётгани ҳам бежиз эмас.

Биз билан хайрлашарканлар, болалар самолёт зинаси олдида жўр бўлиб «Катта раҳмат!» дедилар. Болалар ҳали Гаграда дам олишлари, Ленинград ва Москва да бўлиб, у ерларни томоша қилишлари керак. Хайрлашатгандан американликлар гурухининг раҳбари түсатдан менга савол берил қолди: «Бундай тадбир учун Сиз анча-мунча долларлар ҳам ишлаб олишингиз мумкин эди-ку, тўғерим?». Бизнинг бу оғир кунларда болалеримиз бир-бирларини оз бўлсада, тушуниб тобора яқинлашишса бу жуда катта гап, дедим унга жавобан. Хўш, долларларчи? Долларлар эса иккинчи даражали нарса!

А. МУҲИДДИНОВ,
Ўзбекистон Компартияси
Марказий Комитети ва
Тошкент вилоят комитети
Ижтимоий-сиёсий маркази
консультантини.

• Ҳалқ депутатлари Паркент район Кенгашининг сессиясидан

ҲАЛҚ хўжалигини барқарорлаштириш, бозор муносабатларига ўтиш шароитида аҳолини моддий жиҳатдан муҳофаза қилиш юзасидан районда мувайян, ишлар килинмоқда. Истеъмол ёхтиёжлари маҳсулот етишириши йўли билан, қишлоқ аҳлига янги хизмат тармоқларини вуажудга келтириш орқали бирмунча дурустроқ таъминлаб бориляпти. Айни бир вақтда ўйжой, социал-маданий курилишга катта аҳамият бериляпти. Бу соҳа район ҳаётидаги энг салмоқли ўринлардан бирини эталлаб турибди.

Жумхурят ҳукуматининг 1990 йил 10 августанда «Тошкент вилоятининг Паркент районини 1991—1995 йилларда социал-иктиносиди ривожлантириш бўйича кечикириб бўлмайдиган чоратадирилар ҳақида» қабул қилган қарори курилиш ишларининг кенг кўлами учун асос бўлиб қолди. Шу асосда районда қандай ишлар килингапти?

Йигирма биринчи чақирик район Кенгашининг VII сессиясида ёхтиёж аҳамиятга молик ана шу масала қизғин мұхокама қилинди. Масала бўйича маъруза нусхаси «Паркент тонгиг» район рӯзномасида олдиндан эълон килинган эди. Сессияда район Кенгаши ижроия қўмитасининг раиси А. Ҳикматов унга қўшимча аҳборот берди.

Музокараларда «Паркентводстрой» трестининг бошқарувчиси М. Иброҳимов, 541-МПМК бошлиғи Т. Мавжиддинов, район матлубот жамиятлари ўюшмасининг раиси Б. Ҳусанов, район ҳалқ таълими бўлимининг мудири Б. Маҳсилов, район марказий касалхонасининг бош врачи Ф. Маматов иштирок этдилар.

Депутатлар ва сўзга чиқсан ўткоzlар катта миқдорда давлат маблағи билан кафолатланган ҳукумат қарори мөхнаткашларининг турмуш фаровонлигини ошириш учун амалий ғамхўрлик эканлигини мамнуният билан таъкидлаб, буюртмачилар, курувчи жамоалар, бу ишга мутасадди раҳбар ташкилотларнинг олдиғага вазифага қай тарзда ёндошаш-

ётганликлари ҳақида талабчанлик билан сўз юритдилар. Районни социал-иктиносиди ривожлантиришининг дастурий режасида 1991—1995 йиллар давомида курилиш бўйича килинадиган ишларнинг ҳажми ниҳоятда кеттадир. Жумладан, шу вақт ичидаги 275 минг квадрат метр умумий саҳнага эга бўлган ўй-жой, 9850 ўқувчига мўлжалланган мактаблар, 1960 ўринли болалар бўғчалари, 380 ўринли шифохоналар, ҳар сменада 580 кишини қабул қиладиган поликлиникалар, савдо қилиш саҳни 3572 квадрат метрли 15 та дўкон, 50 ўринли меҳмонхона, 21 кило-

нишга топширилган бўлса, шу йилнинг биринчи ярмида битказилган турар-жойлар 16742 квадрат метрни ташкил этидик. Лекин шу иморатларнинг 76 фойзини аҳолининг ўз кучи билан барпо этилган ўй-жойлар ташкил этиши, давлат ва кооперация йўли билан турар-жой курилишлари ҳали қониқарсиз эканлигини кўрсатиб турибди.

Эътибор шунга қаратидилдики, аксарият курилиш ташкилотларининг фабриклияти таъкидларидан ҳам бўлди. Ўнда шунга қарашни қурилиш ташкилотларидан 541-мақтабни ташкилотларидан 548-мақтабни ташкилотларидан 545-мақтабни ташкилотларидан 546-мақтабни ташкилотларидан 547-мақтабни ташкилотларидан 548-мақтабни ташкилотларидан 549-мақтабни ташкилотларидан 550-мақтабни ташкилотларидан 551-мақтабни ташкилотларидан 552-мақтабни ташкилотларидан 553-мақтабни ташкилотларидан 554-мақтабни ташкилотларидан 555-мақтабни ташкилотларидан 556-мақтабни ташкилотларидан 557-мақтабни ташкилотларидан 558-мақтабни ташкилотларидан 559-мақтабни ташкилотларидан 560-мақтабни ташкилотларидан 561-мақтабни ташкилотларидан 562-мақтабни ташкилотларидан 563-мақтабни ташкилотларидан 564-мақтабни ташкилотларидан 565-мақтабни ташкилотларидан 566-мақтабни ташкилотларидан 567-мақтабни ташкилотларидан 568-мақтабни ташкилотларидан 569-мақтабни ташкилотларидан 570-мақтабни ташкилотларидан 571-мақтабни ташкилотларидан 572-мақтабни ташкилотларидан 573-мақтабни ташкилотларидан 574-мақтабни ташкилотларидан 575-мақтабни ташкилотларидан 576-мақтабни ташкилотларидан 577-мақтабни ташкилотларидан 578-мақтабни ташкилотларидан 579-мақтабни ташкилотларидан 580-мақтабни ташкилотларидан 581-мақтабни ташкилотларидан 582-мақтабни ташкилотларидан 583-мақтабни ташкилотларидан 584-мақтабни ташкилотларидан 585-мақтабни ташкилотларидан 586-мақтабни ташкилотларидан 587-мақтабни ташкилотларидан 588-мақтабни ташкилотларидан 589-мақтабни ташкилотларидан 590-мақтабни ташкилотларидан 591-мақтабни ташкилотларидан 592-мақтабни ташкилотларидан 593-мақтабни ташкилотларидан 594-мақтабни ташкилотларидан 595-мақтабни ташкилотларидан 596-мақтабни ташкилотларидан 597-мақтабни ташкилотларидан 598-мақтабни ташкилотларидан 599-мақтабни ташкилотларидан 600-мақтабни ташкилотларидан 601-мақтабни ташкилотларидан 602-мақтабни ташкилотларидан 603-мақтабни ташкилотларидан 604-мақтабни ташкилотларидан 605-мақтабни ташкилотларидан 606-мақтабни ташкилотларидан 607-мақтабни ташкилотларидан 608-мақтабни ташкилотларидан 609-мақтабни ташкилотларидан 610-мақтабни ташкилотларидан 611-мақтабни ташкилотларидан 612-мақтабни ташкилотларидан 613-мақтабни ташкилотларидан 614-мақтабни ташкилотларидан 615-мақтабни ташкилотларидан 616-мақтабни ташкилотларидан 617-мақтабни ташкилотларидан 618-мақтабни ташкилотларидан 619-мақтабни ташкилотларидан 620-мақтабни ташкилотларидан 621-мақтабни ташкилотларидан 622-мақтабни ташкилотларидан 623-мақтабни ташкилотларидан 624-мақтабни ташкилотларидан 625-мақтабни ташкилотларидан 626-мақтабни ташкилотларидан 627-мақтабни ташкилотларидан 628-мақтабни ташкилотларидан 629-мақтабни ташкилотларидан 630-мақтабни ташкилотларидан 631-мақтабни ташкилотларидан 632-мақтабни ташкилотларидан 633-мақтабни ташкилотларидан 634-мақтабни ташкилотларидан 635-мақтабни ташкилотларидан 636-мақтабни ташкилотларидан 637-мақтабни ташкилотларидан 638-мақтабни ташкилотларидан 639-мақтабни ташкилотларидан 640-мақтабни ташкилотларидан 641-мақтабни ташкилотларидан 642-мақтабни ташкилотларидан 643-мақтабни ташкилотларидан 644-мақтабни ташкилотларидан 645-мақтабни ташкилотларидан 646-мақтабни ташкилотларидан 647-мақтабни ташкилотларидан 648-мақтабни ташкилотларидан 649-мақтабни ташкилотларидан 650-мақтабни ташкилотларидан 651-мақтабни ташкилотларидан 652-мақтабни ташкилотларидан 653-мақтабни ташкилотларидан 654-мақтабни ташкилотларидан 655-мақтабни ташкилотларидан 656-мақтабни ташкилотларидан 657-мақтабни ташкилотларидан 658-мақтабни ташкилотларидан 659-мақтабни ташкилотларидан 660-мақтабни ташкилотларидан 661-мақтабни ташкилотларидан 662-мақтабни ташкилотларидан 663-мақтабни ташкилотларидан 664-мақтабни ташкилотларидан 665-мақтабни ташкилотларидан 666-мақтабни ташкилотларидан 667-мақтабни ташкилотларидан 668-мақтабни ташкилотларидан 669-мақтабни ташкилотларидан 670-мақтабни ташкилотларидан 671-мақтабни ташкилотларидан 672-мақтабни ташкилотларидан 673-мақтабни ташкилотларидан 674-мақтабни ташкилотларидан 675-мақтабни ташкилотларидан 676-мақтабни ташкилотларидан 677-мақтабни ташкилотларидан 678-мақтабни ташкилотларидан 679-мақтабни ташкилотларидан 680-мақтабни ташкилотларидан 681-мақтабни ташкилотларидан 682-мақтабни ташкилотларидан 683-мақтабни ташкилотларидан 684-мақтабни ташкилотларидан 685-мақтабни ташкилотларидан 686-мақтабни ташкилотларидан 687-мақтабни ташкилотларидан 688-мақтабни ташкилотларидан 689-мақтабни ташкилотларидан 690-мақтабни ташкилотларидан 691-мақтабни ташкилотларидан 692-мақтабни ташкилотларидан 693-мақтабни ташкилотларидан 694-мақтабни ташкилот

• Инсон ва қонун •

БУ ВОҚЕАНИ эшитганимга салкам бир йил бўлиб қолди. Иккича марта Бекободга бориҳам келдим. Улуғбек номидаги совхознинг 4-бўлимидаги бўлдим, одамлар билан сұхбатлашдим, оддий қишлоқ аёли Лутфинисонинг дардларига қулоқ солдим. Ёшига нисбатан ёнчка катта кўринадиган, беҳаловат турмуш ташвишлари, ҳаёт зарбаларидан, каловланиб қолган аёлнинг ранги зағарон, кўзларининг тубида киши юрагини зирқириатиб юборадиган дард-алам, ўкинч яшириниб ётгандек туяларди.

Лутфинисонинг соч-соқоли эрта оқарган отаси Абдувоййт ака, фарзанд доғи елкасими букиб қўйган Савринисо бизга умид-илинж билан термулади. «Уша одамхўрни деворга тираб отишмаса розимасиз», дейишади.

Район ҳалқ судининг раиси Бахтиёр Тұрғунов билан сұхбатлашдид.

— Ҳа, ҳақиқатан ҳам даҳшатли фожия рўй берган. Биз бу ишни очиқ суд мажлисида кўрмоқчилик. Вақтини сизга айтамиш.

Очиқ суд бўладиган куни яна Бекободга келдим. Совхоз клуби одамлар билан тўла. Жабрдидалар кўзлари тўрт бўлиб, очиқ суд бўйини кутишимоқда. Лутфинисонинг ранги янада оқариб кетган, ўзини зўрга ушлаб ўтишибди. Савринисо билан Абдувоййт ака бор-юйк ҳолатда. Баъзиларнинг кўзларидаги қизикиш сезилади. Чунки кўуллари шу пайтгача ҳақиқий қотилни кўришмаган.

Узоқ кутдик. Кексалар толиқиб қолишиди. Шу пайт хабар келди: очиқ суд мажлиси бошқа кунга қолдирилибди. Демак, ҳуқук-тартибот органлари ходимлари мажлисда тинчлик, осойишталик сақланишига ишонишмаган. Дарвоқе, ўшанда кўпчилик ёш-лангларнинг асаблари тараплангашган, «оқ калтак, қора калтак» бўлмаслигига ҳеч ким кафолат беролмасди.

Ниҳоят узоқ кутишлар, «ёз-ёз» ариза-шикоятлардан сўнг қотил устидан қатъий ҳуқум чиқарилди: Бекобода вилоят суди аъзоси Йўлдош Насимов раислигига бўлиб ўтган суд мажлисида бутун районни титратган жинонай иш кўриб чиқарилди, Ином Шукурев 15 йил муддат билан озодликдан маҳрум этилди.

Улуғбек номли совхозда қандай воқея рўй берган эди?

... Абдувоййт ака бошига бугунгилик оғир савдолар тушишини билганда қизини қўшини Шокир аканинг ўлига бермасди. Одатда бундай пайдада ота-онанинг боши айланниб қолади, гапга уста совчилар мулоҳаза юритишига имкон беришмайди. У аёли Савринисо маслаҳат солди: «Нима бўлганда ҳам ён қўшинимиз. Қизинизни узоққа узатиб, соғиниб юргандан шулар маъқулмисин, дейман, онаси?». Савринисо нима дерди? Она қизининг баҳти бўлишини, ўзи билан ўзи тинчб кетишини истайди. Ота-она розилини билдириши. Кечагина ўнинчи синфни битирган Лутфинисо «ёр-ёр» билан қўшини хонадонга келин бўлиб тусди.

Бу хонадонда ҳамма тириклик уммонига боши билан шўниб кетган эди: Лутфинисонинг қайни, қайноғалари уззукун дала-да ишлашади. Кеттагина томоркада юмушлар ошиб-тошиб ётарди. Оғилхонада 12 бош қўй бири қўйиб, бири маърарди. Кичик қайни Илҳом ўқишидан келибоқ уларни яйловга олиб чиқиб кетарди.

Лутфинисонинг келинчаклик даври тезда тугади. У куёви Ином билан баровар ишлар, даладан гектар олиб, уни ҳам тиндириларди. Деҳқон қизи эмасми, оғир меҳнатларга чидар, ўз тирикликлини, туғилжак фарзандлари келажагини таъминлаштганларига астайдил ишонарди.

Уйлангунча қайнота-қайнонасига кўли кўкисида салом бериб юрадиган Иномнинг ҳақиқий қиёфаси тез орада билиниб қолди. У Лутфинисон тез-тез калтаклайдиган одат чиқарди. Боякиш: эрининг зилден муштлари, тепкилари зарбаларига тишини тишига босиб чидар, шундоқкнина йўлнинг нариги томонида кўриниб турган қадрдан ўйига боролмас, ота-онасига дардини айтольмасди.

Ҳар куни жанжал-тўполон бўлиб турадиган бу хонадонда инсоф-диенат, яхшилик, меҳр-оқибат патрат

толиб кетгандек туяларди.

Бир куни Ином Лутфинисони қаттиқ ўрди. Ахир, у ҳам инсонку, чидамади, Зулхумор, Сурайесини олиб, ота-онасигига кетиб қолди. Лекин улар: «Эр-хотин ўртасида яхши-ёмон гаплар ҳам бўлиб туради. Рўзгор тутиб кетиш осон эмас, чидагин», дейишди. Лутфинисо ноилож қайтиб борди, пешонамга ёзилгани шу экан-да, деб юраверди.

Фикри калта, жоҳил Ином қайнота-қайнонасигининг андишасини қўрқоқликка йўйди, зулмини ҳаддан ошириди. Боякиш Лутфинисо бир тишлам нонини тинчлик билан еоялмасди. Дастронх устидаги ачин-кесатиқ гаплар тугамасди. Оиласагилар уни чури ўрнида ҳам кўришмасди. Ниҳоят ҳурликлар ҳижилдогига келди. Яна ота-онасигига кетиб қолди.

Бундан аввал Лутфинисо ўз уйига аразлаб келиб қолганда том орқасига босиб қўйган гўзапоялари сирли равишда ёниб кетган эди. Ким ёндириганини билиш

роб, балиқ тутгани ўша ёққа юргишиади. Бошмoldоқдек балиқчалар илинади. Болалар шунга ҳам хурсанд, шиша идишларга ўлжалари ни солиб, уйларига олиб келишади, ота-оналарига мактанишиади.

Лутфинисонинг етти ёшли укаси Шерзод ҳам балиқ овига ишқибоз. Отаси унга кичкинагина қармоқ ясад берган. Ўша куни Шерзод ўртоқлари Шавкат ва Ортиклар билан зовурга, балиқ тутгани борди.

Мана, болалар жиддий қиёфада пўқакларига тикилиб ўтишибди. Қурбақалар тинимсиз курилайди, зовур четларда ўтлаб юрган моллар ҳар замонда мъяраб қўйиншиади. Шиша идишларда балиқчалар думчаларини ликиллатиб сузиб юришибди. Шу пайт Шавкат оғенин ушлаб ўтириб қолди. Оғига сим кириб кетибди. «Мен кетдим», деди у. Шерзод ҳам қармоғини йигиштириди.

Шерзод қандайдир сабаб билан ўртоқларидан орқада қолди. Шудақиқада осмондан тушдими, ер-

лосасига кўра, марҳум Шерзод Хожиевга жароҳатлар унинг ўлимига қадар етказилган. И. Шукурев унинг оғзи, пешона қисми ва бошига жароҳат етказиб, гўдаклигига ялиниб-ялборишларига қарамай, ўта раҳмисизлик билан ўлдириган.

Судда Ином бу жиноягта қўл уришимга хотиним ва унинг қариндошлари сабабчи; деб ўзини оқламоқчи бўлди. Албатта, бу йигит кишининг гапи эмас, балки, ўта тубланашган, ваҳши палидинг гапи. Шерзоднинг нима гуноҳи бор эди? Ахир, у почаси билан опасининг уришиб қолгани маъносини ҳам тушумасди-ку?

Шерзоднинг йўқолиб қолганини бутун қишлоқни оёққа турғизди. Ҳамма бу Иномларнинг иши, деб тахмин қиласди. Иккича кун ичидан Савринисо билан Абдувоййт акалернинг факат сурати қолди, Лутфинисо ич-ичидан эзилди. Қишлоқ одамлари орасида Шавкат билан Ортиқ пилдираб юришар, ўзларича гувоҳлик беришарди. Зовур суви осойишта оқарди. Савринисо зовур четига чўққалаб, «Шерзод, ўғлим!», деб зорланиб чакириди. Шу пайт одамлар орасидан: «Топиди, топиди!», деган овозлар эшитилди. Ҳамма шу томон интилди. Шўрлиғи ота-она фарёд урганча Шерзод мурдасига ўзларини ташладилар. Шунча кун сувда ётгани билан бола гавдаси шишмаген, худди. Ухлётгандек туяларди.

Шерзод жасади қабрга туширилётганданда йиглаган ҳам йиглади, йигламаган ҳам йиглади. Унинг киниккина қабри одамлар ортидан мўлтираб, қараб қолди..

Мақолага сўнгги нуқта қўяр эканман, ҳали ўзим бирор марта кўрмаган Шерзодни ўладим, унинг оғзи столим ёнида жовдираб турғандек туялди. У бизнинг лоқайдигимиз, беларвоглигимиз курбони бўлди. Энди зовур бўйларидан баълик тутаётган болакайлар орасида Шерзод йўқ, Шавкат, Ортиқ ва бошқа ўртоқлари ортидан факат Шерзод руҳигина чопқиллади.

Нега биз шунчалик лоқайд бўлиб қолдик? Мен бу савони қишлоқ ахлига, биринчи навбатда Бекобод район ҳуқук-тартибот органлари масъул ходимларига бермоқчиман. Биламан, улар ўзларини оқлашади, бир дунё конунларни пеш қилишади. Лекин ёзилмаган қонунларимиз ҳам бор-ку?! Нега уларга амал қилмаймиз, нега фожия рўй бергандан сўнгнина юргур юргура тушамиз. Агар бизга маҳкам ёпишиб олган лоқайдлик иллатидан кутилмасак, ҳали кўп югурамиз, пешонамизга муштлаймиз, пушаймон еймиз!

Яқинда яна Бекободга, Абдувоййт акалар маҳалласига бордим. У киши «Иномга 15 йил берисди. Уни отиш керак эди», деди. Фарзанд доғига кўйиб-ёнётган ота-онанинг дардини тушунаман. Унга кийин. Бу доғ юрагини күядек емиради, аёвсиз тирмалайди. Кеъин суд ҳуқми ҳақида ҳам мuloҳаза-за юритаман. 15 йил оз муддат эмас. Ана шу давр мобайнида Ином ўз қилмишларидан ўқиниб, гуноҳларига тавба килармикн? Менимча, бегуноҳ норасидан сесканмай ўлдириган кимса яна одамлар орасига қайтиши қийин. Қайтган тақдирда ҳам Шерзоднинг руҳи уни тинч кўймайди. Эҳтимол, гўдак қотилини Абдувоййт ака айтганда, «деворга тираб» отиш керакдир? Шундагина бошқаларнинг кўзи очиларми? Лекин мен конуншунос эмасман, суд ҳуқми ҳақида қатъий фикримни айтольмайман.

Абдувоййт ака менга собиқ қуласининг ҳувили-жойини кўрсатди. Ҳозир бу ерни чойхона қилиб қўшишибди. Айтишларича, одамлар чойхона камдан-кам киришар экан. Нега шундагигина билмадим. Эҳтимол, кўнгилларни тортмас.

Бекободдан қайтаётганимда беихтиёр ўз қишлоқларидан кувғин бўлган Шокир акалар оиласини ўладим. Уларга ҳам осон эмас. Ноқобил фарзанд бутун оиласи бадном қилди.

Бу воқея бошқаларнинг кўзини очар, эл-юрт қудратини писанд қилмайдиганларни эрги йўлдан қайтарар, деб ишонгим келади. Зеро, эл ҳуқми суд ҳуқмидан ҳам кучли.

Эсон ҚОСИМОВ.

БЕКОБОДДАГИ МАШЬУМ БИР ҚОТИЛЛИК ХУСУСИДА

са-да, ўтина топиладиган нарса, жаҳал устида ёндиригандир, деб кўя колишиган эди. Бу сафар ҳам гўзапояларига ўт кетди. Оловнинг ёвуз тиллари ҳамма нарсани ямлаб, до-мига торғтудек даҳшатли эди. Мэҳалла одамлари, ўт ўчирувчилар бир амаллаб оловни. Ўчирилар. Шу пайт вакоҳати хунукашланган Ином пайдо бўлди.

Абдувоййт Ҳожиев «Тушинтириш хоти»дан:

«1990 йил, 30 июль куни кечкун соат 11 ларда ўтинимизга кўёвимиз Шукурев Ином ўт қўйиб юборди. Қўзим энди илинган эди. Югурни ташқарига чиқдим. Одамларни ёрдамга чакиридим. Ўчирилбади. Шу пайт Ином сўйиниб, турмуш ўртсигим Савринисони телиб кетди. Боякиш анчагача ўзига келмади. Дўхтирга юбордик. Ином ўйидан пичоқ кўтариб чиқди. Одамлар симтўрдан сакраб ўтишиб, қўлидан пичоғини тортиб олишиди. Кейин менга қараб кесак отди. Дўхтирга менга ва Ином жароҳат етказган кишиларга укол қилди.

Лутфинисонинг «Тушунтириш хоти»дан:

«Биз 1989 йил 22 апрелгача тинч яшадик. Иккича фарзандлик бўлдик. Бир куни Ином кечаси мени ҳақоратлаб, урди: «Сўйиб ташлайман», деди. Милтигини кўрсатиб, шу билан отаман, уйнингга кет, деб дўйиб. Уйимга кетдим. У бунинг аламини ўтиндани олиб, ўт қўйиб юборди. Фарзандларини ўйлаб, ярашдим. 1990 йилнинг июль ойларидаги қайнатамнидагилар, эрим яна жанжал бошлишиади. Ином худонинг берган куни урарди. Шерзоднинг кўз олди қоронгулашди. Салдан кейин ҳеч нарсани сезмай қолди, ёрилган лаблари билан бошини бекитиб олган эди.

Хирсек кучли Ином тиззасидан ҳам келмайдиган нозик гавдани аямай тепкилар, гурзидек мушти билан урарди. Шерзоднинг кўз олди қоронгулашди. Салдан кейин ҳеч нарсани сезмай қолди, ёрилган лаблари ожизгина «каяжон», деб пицирлади. Сўнг ҳаммәкин оқ туман босди...

Ином аъзую бадани тупроқ, қонга белангандаги нозик гавдани оёқлари билан туртиб кўрди. Ҳаёт асари билинмайди. Боланинг кўзлари катта очилиб қолганди.

Бу куни жанжал-тўполон бўлиб турадиган бу хонадонда инсоф-диенат, яхшилик, меҳр-оқибат патрат

дан чиқдими, ёнида поччаси Ином пайдо бўлди. Бола «Ассалому алайкум, почча», деди. Тутган балиқларини кўрсатди. Лекин Иномнинг авзойи бузук, кўзларидан совуқ учкунлар чакнарди. «Мен кетдим, почча», деди бола. Ином унинг нозик елкасидан паншадек кўлларни билан чанглалади. «Қаёққа кетасиз?». Саволда кесатик, таҳдид бор эди. Шерзод қўрқди, поччасига ў

КҮРИНГ, ТОМОША ҚИЛИНГ

Душанба *

22 ИЮЛЬ

● УзТВ I

- 18.00 Янгиликлар.
18.10 «Күёш учун ёстиқча». Мультфильм.
18.20 Болалар учун концерт.
18.55 «Жамоат ташкилотарида».
19.30 «Ахборот» (рус. тилида).
19.50 «Шеърият дафтаридан». Миргўлат Мирзаев.
20.00 Чолгу кўйларидан концерт.
20.30 Москва. «Время».
21.10 Алишер Навоий тавалудининг 550 йиллигига. «Лайли ва Мажнун» достони ҳақида.
22.00 «Ахборот».
22.25 Президент фармонлари амалда. «Улуши». Видеофильм премьераси.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

- 18.05 «Ассалому алайкум» (так-рор).
19.05 «Спринт».
19.20 «Болажон аёл». Телесериал.
19.45 «Дорихона хизматингизда».
ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.10 «Забони мо — жаҳони мо». Тожик тили кунига бағишлиади.
● МТ I
6.00 «Тонг».
8.35 Р. Штраус. «Наксосдаги Ариадна». «Метрополитен-опера» спектакли.
11.25 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Учака-ука» (Индонезия).
11.30 ТСН.
11.45 «Мулоқот». Иқтисодий шарҳ.
12.00 Футбол шарҳи.
12.30 И. С. Бах. 1-сюнта.
14.30 ТСН.

- 21.15 «Ижодий учрашувлар». Шоира Турсуной Содикова.
22.00 «Ахборот».
22.25 Деҳқонларнинг долзарб ва-зифалари.
22.45 «Жумхуриятда хизмат кўрсатган артист Эсон Лутфуллаев кўйлайди». Видеофильм премьераси.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.
● УзТВ II
18.05 Болалар учун фильмлар. «Писмиқ». «Дадамнинг хотини».
19.00 «Лаҳза». Хабарлар.
19.10 «Шаҳар юмушлари».
19.30 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларидан (такрор).
АШХОБОД КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.10 «Туркманистан».
21.30 «Элемгошар». Тижорат-дам олиш кўрсатуви.
22.00 Ойиби Отаконова кўйлайди.
22.35 «Саҳронинг оппоқ кўёши». Бадий фильм (рус. тилида).

- шиқлари.
22.00 «Ахборот».
22.25 «Мих», «Эксперимент». Каталар учун мультфильмлар.
22.40 «Ташкент» студияси кўрсатади. «Чархпалақ» ёки «Бахтингдан кўр». 5-кўрсатув.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.
● УзТВ II
18.00 «Танаффус». Ёшлар учун программа.
19.00 «Гульс». Хабарлар.
19.10 «Мафтунингман». Бадий фильм («Узбекфильм»).
АШХОБОД КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.10 «Туркманистан».
21.30 Жумхурият бадий ҳаваскорлари фестивалининг якунловчи концерти.
23.00 «Дайхан». Қишлоқ ҳўжалик ходимлари учун кўрсатув.

- МТ I
6.00 «Тонг».
8.30 «Болалар соати (француз тили дарси билан)».
10.50 Қозогистон ССР мусиқий фольклорининг концерти.
11.30 ТСН.
11.45 Долзарб репортаж.
12.00 «Хайр, тоғлар». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Дальтелефильм»).
13.45 «Телемикст».
14.30 ТСН.
14.45 «Орқага йўл йўқ». Телевизион бадий фильм. 1-серия (А. Довженко номли киностудия).
15.55 «Қизиқувчилар олами».
16.10 Миср телевидениесининг кўрсатувлари.
16.40 «Сөхрар ким?». Мультфильм.
16.55 Болалар учун фильм. «Ма-

- 14.45 «Чакириқ». Телевизион бадий фильм («Беларусьфильм»).
16.05 «Қизиқувчилар олами».
16.20 «Қирғоқдаги тўлқинлар». Эстрада кўрсатуви.
16.35 И. Андроников ҳикоя қиласи. М. Ю. Лермонтов. «Савдо-гар Калашников ҳақида қўшиқ».
17.00 Болалар учун фильм. «Ҳамманинг кучуги» (Венгрия).
18.00 ТСН.
18.15 «Правда кўчаси».
18.50 «Кекса денгизчининг ҳикоялари». Мультфильм.

- МТ I
6.00 «Тонг».
8.30 МТ экранида биринчи марта. «Ҳеч қаерлик одам». Бадий фильм («Мосфильм»).
9.50 Болалар соати (француз тили дарси билан).
10.50 Қозогистон ССР мусиқий фольклорининг концерти.
11.30 ТСН.
11.45 Долзарб репортаж.
12.00 «Хайр, тоғлар». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Дальтелефильм»).
13.45 «Телемикст».
14.30 ТСН.
14.45 «Орқага йўл йўқ». Телевизион бадий фильм. 1-серия (А. Довженко номли киностудия).
15.55 «Қизиқувчилар олами».
16.10 Миср телевидениесининг кўрсатувлари.
16.40 «Сөхрар ким?». Мультфильм.
16.55 Болалар учун фильм. «Ма-

- лавкин ва компанияя». 1-серия (Одесса киностудияси).
18.00 ТСН.
18.15 «Инсон ва қонун». Ҳукуқий видеоканал.
19.00 «Шарқий Сибирь». Кино-журнал.
19.10 МТ экранида биринчи марта. «Ҳеч қаерлик одам». Бадий фильм.
20.30 «Время».
21.10 «Билиб кўй, ёлғиз эмассан». Илмий-оммабоп программа. «Менинг иссиммил Билл» бадий фильм билан (АКШ).
23.30 ТСН. Ҳалқаро воқеаларга бағишиланган сон.
00.20 «Аракат этакларида». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
00.50 МТ экранида биринчи марта. «Ҳеч қаерлик одам». Бадий фильм.

- МТ II
8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.15 «Александр Пан-

- фильм премьераси. 7-серия (ГФР—Швейцария).
23.30 ТСН.
23.50 Футбол шарҳи.
00.20 «ВИД» таниши радио: «91-йил мусиқаси».
01.50 «Биз севган детектив». Киноконцерт.
02.40 Бир актёр театри. «С. Юрский. Концерт ва концертдан сўнг».

● МТ II

- 7.00 Ишибалармон кишининг тонги. 8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.15 «Ер юзида севги бор экан...». Я. Евдокимов иштирокида концерт. 8.45 «Болалар» операцияси. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Смоленскда душман ортидан 1942 йилда болаларни олиб чиқиш бўйича партизанлар операцияси ҳақида (Нижний Новгород). 9.25

Билимдонлар учун машқ. 10.10 «Галати ҳайвон». Мультфильм.
10.25 «Хайр, гўзал». Телевизион бадий фильм («Қозоқфильм»).

* * *

13.30 Болалар учун кисқа метражли телевизион бадий фильмлар. 14.30 Болтиқ мусиқий академияси хорининг концерти.
* * *

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

21.10 «Балет байрами». М. Собирова номли балет артистлари 1 ҳалқаро танлови. 21.45 «Спринт».
22.00 «Қалб тароналари». Анжела Пўлатова ва Борис Юсупов кўйлади.

*

22.45 Волейбол. Ҳаҷон лигаси биринчилиги. Эркаклар. АҚШ — СССР терма командалари. АҚШдан кўрсатилади.

ченконинг муаллифлик дастурлари. 9.50 Ритмик гимнастика. 10.20 «Фақат сен». Телевизион бадий фильм («Озарбайжонфильм»).
* * *

13.35 Болалар учун фильм. «Анискин ва Фантомас». 1-серия (М. Горький номли киностудия). 14.40 И. Андроников ҳикоя қиласи. «М. Ю. Лермонтовнинг дилрабо шеърияти».

* * *

18.10 «Телевизион мусиқий вобнемент», 19.10 «Жосус». Ҳужжатли фильм. 19.30 «Енгилгандаш». Телевизион. 19.45 Хайрли тун, кичкинтоялар! 20.00 «Қойил қолдириб». Фильм-концерт. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.10 Футбол. СССР чемпионати. «Спартак» (Москва) — «Шахтёр». В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади.

*

22.45 «Цирк артистининг куни». Бадий фильм.

моти ва байрамлари ҳақида. 9.50 «Адам Смит бойлиги дунёси». 10.25 «Ҳамқишилкалар». Телевизион бадий фильм («Арман-фильм»).

* * *

13.25 Болалар учун фильм. «Анискин ва Фантомас». 2-серия. 14.30 «Игорь Владимирович Ильинский. Ҳаёт сабоқлари». Телевизион ҳужжатли фильм.

* * *

18.30 Н. Осипов номли Давла академик рус халқ оркести яқ-кахонлари квартети чалади. 18.45 «Утган ёздаги трамвай». 19.30 Телевизион. 19.45 Хайрли тун, кичкинтоялар! 20.00 «Мадад беринг». Чернобил авариясини бартараф этганлар ҳақида. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.10 Коллаж. 21.15 «Иллюзиян». «Ресторандан чиқсан киши». Бадий фильм («Межрабном-Русь», 1927 й.). 22.50 «Момик камалак». Телевизион. 23.05 М. Ю. Лермонтов. «Демон». А. Степанова ўқиди. Фильм-концерт.

телевидениесининг кўрсатувла-

ри.

22.55 ИИВ маълумотларига кўра...

23.10 «ПИ» белгиси билан».

00.40 ТСН. Ҳалқаро воқеаларга бағишиланган сон.

14.45 «Орқага йўл йўқ». Телевизион бадий фильм. 3-серия.

15.55 «Қизиқувчилар олами».

16.10 «Болалар мусиқий клуби».

16.55 «Қалб ҳарорати».

18.00 ТСН.

18.15 П. И. Чайковский роман-

ларини И. Архипова кўйлади.

18.40 «...16 ёшгача ва ундан кат-

талар».

19.25 «Бошланғич натижа: ўлим».

Телевизион бадий фильм премьераси. 2-серия.

20.30 «Время».

21.10 Долзарб интервью.

21.25 «Мусиқий сарой». Австралия

6-бет

Чоршанба *

24 ИЮЛЬ

● УзТВ I

- 8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўйай десангиз».
8.35 Такрорий фильмлар экрани. «Садоқат». Бадий фильм. 1-серия.
9.50 «Мактабгача тарбия масалалари».
10.25 «Ёшлик» студияси саволларига жавоб беради.
* * *

- 18.00 Янгиликлар.
18.10 «Тошбақар», «Маҳмадана». Мультфильмлар.
18.30 «Кичкинтояй» студияси кўрсатади. «Оқ төракми, кўк төрак».
19.00 «Мувозанат».
19.30 «Ахборот» (рус. тилида).
19.50 «Қамаши адирларида».
20.30 Москва. «Время».
21.10 Узбек классик куй ва кў-

- премьераси. 1-серия («Ўзбекфильм»).
9.45 «Янги авлод танлайди».
11.00 «Денгиз орти меваларидан ҳам саҳий». Ҳужжатли фильм.
11.20 «Нима учун мушукни мушук деб аташган?». Мультфильм.
11.30 ТСН.
11.45 Долзарб репортаж.
12.00 «Фёдор амаки, кучук ва мушук». Мультфильмлар.
* * *
14.30 ТСН.
14.45 «Орқага йўл йўқ». Телевизион бадий фильм. 2-серия.
15.55 М. Равель. 2-сюнта.
16.15 Чемпионлар билан биргаликда.
16.45 «Экранда Сибирь». Кино-журнал.
16.55 Болалар учун фильм. «Малавкин ва компанияя». 2-серия.
18.00 ТСН.
18.15 «Планета».
19.00 «Сирли сайёра». Мультфильм.
19.15 «Бошланғич натижа: ўлим».

- МТ I
6.00 «Тонг».
8.35 «Бошланғич натижа: ўлим». Телевизион бадий фильм премьераси. 2-серия.
9.40 Болалар соати.
10.40 Бизнинг студиямизда — Антон-квартет.
11.00 Болалар учун фильм. «Капитан» («Ленфильм»).
11.30 ТСН.
11.45 ИИВ маълумотларига кўра...

- 12.00 «Саҳнанинг нариги томонида».
* * *
13.45 «Телемикст».
14.30 ТСН.
14.45 «Орқага йўл йўқ». Телевизион бадий фильм. 3-серия.
15.55 «Қизиқувчилар олами».
16.10 «Болалар мусиқий клуби».
16.55 «Қалб ҳ

• Гул чекерлар •

Сураткаш: Фазлиддин Абдурасул АЪЗАМ ўрли.

ДОНОЛАР ДЕЙДИЛАР...

Золиму одил бир эрмас мамлакат шудгорида,
Бил, қобон бир бошқа-ю ҳам қўшчи дехқон бошқадир.
Алишер НАВОИЙ.

Мол-амал агарчи жонга яқинроқ,
Сўз камоли ундан минг бор яхшироқ,
Барчиси жаҳондан йўқолажакдир,
Дунё тургунича сўз қолажакдир...

Абдураҳмон ЖОМИЙ.

Хайдада қайралиб, эзилган киши,
Устодликка лойик билим ҳар иши.
Абулқосим ФИРДАВСИЙ.

Келиб ранжу мешақат чек, қидирма асти осон иш,
Мешақат чекмас эрсанг, бўлмагай дунё иши ҳеч соз.
Масъуд Саъд САЛМОН.

Ким мешақат чекди — тонди ғазна ҳам,
Ким тиришқоқ бўлди — кўп тонди карам.
Жалолиддин РУМИЙ.

Одам ҳеч тобланмис қилимаса сафар,
Тиришмаган киши тоимайди зафар.
Рукийддин АВҲАДИЙ.

Исон билмас қаримай ҳаётин хатарини,
Куш билмайди ҳоримай қанотин хатарини.
Кисой МАРВАЗИЙ.

Парилардек покдир яхши табнат,
Емон хулиқ, дев каби барчага оғат.
Асадий ТУСИЙ.

Шеру йўлбарс билан олишгандан ҳам,
Сақлаигил фақирнинг ўқидан ҳар дам.
Абулфазл БАИХАҚИЙ.

Тўйловчи: Муҳаммад ШАРИФЖОН дизи.

Ё З— ЎТМОҚДА СОЗ

■ ТОШКЕНТ районидаги Ҳасанбой қиппологининг ҳушманзара ерига жойлашган «Ёшлиқ» кашшофлар оромгоҳида юзлаб ёшлар ҳордиқ чиқармоқдалар.

Бу ерда ёшларнинг мароқли дам олишлари учун барча шароитлар мавжуд. Оромгоҳи район спорт жамоадари оталицига олганлар. Улар бошчылыгида оромгоҳда турли спорт мусобақалари ўтилизмоқда. Шахмат, шашка, футбол, тенис бўйича белашувлар бўлиб ўтмоқда.

Яхнида узоштирилган «Балли, йигитлар!» ва «Балли, қизлар!» танловлари ҳам жуда қизиқарли ўтди. Ёшлар бўш вакътларида қишлоқ аҳолисига мева-сабзавотларни йигиб-териб олиша ҳам ёрдам бермоқдалар. Оромгоҳга «Юпитер» ширкати ибратли ёрдам кўрсаталти.

С. СУЛТОНОВ.

ТАБИАТНИНГ ЎЗИ ТАБИБ

«БИЗ «Тошкент ҳақиқати» рўзномасининг шаиба сонларини орзиқиб кутардик. Чунки ўша куни чоп этиладиган «Табиятнинг ўзи табиб» рукини остидаги материаллар бизни жуда қизиқтиради. Нега бу рукини бир ойдан бўйин кўринмай қолди. Унинг чоп этилиши тұхтатидими?»

... Таҳририятта келган бир неча мактуб ва телефон орқали сўровларда ҳам шундай саволлар берилди. Жавоб шундай: йўқ, бу рукини остида материаллар бериш тұтагани йўқ. Ҳозир таътил ойлари бўлгани боис бир ойнинг узиниш бўлди, холос. Мактублар, сўровлар учун ташаккур айтамиз. «Табиятнинг ўзи табиб» рукини остида материаллар беришини давом эттирамиз.

— Хўш, бугунги сұхбатимизни қайси мавзуга бағишлаймиз, — деб сўрадик доришунос Мирсобит Еқубовдан.

— Долзарб мавзулар кўп. Ҳозир кўпчиликни мевалар, ёввойи ва маданий әқинлар ҳақиқидаги маълумотлар қизиқтиради.

— Масалан...

— Масалан, ўрик, маккажүхори...

— Тўри айтдингиз, Мирсабитжон. Ҳозир ўрикнинг байни ғарқ пишган пайти. Унинг турлари, ҳосиятлари ҳақида гаплашсак.

— Бажонудил. Ўрик Ўрта Осиёда қадимдан машҳур мевадир. У ҳам таом, ҳам доривор озук сифатида ишлатиб келинади. Унинг таркибида қанд, органик кислоталар — олма, узум, лимон кислоталари, крахмал, пектин, қатор ошловчи мод-

— Турлари кўп. Жумхуриятимизда 180 га яқин ўрикнинг хилларини учратиш мумкин. Қўрсодик, Аҳорорий, Исафарак, Навоий, Мирсанжали, Ҳурмойи, Рухи живонон, Субҳоний, Арзамий каби навлари кўп тарқалган.

— Раҳмат! Иккинчи мавзумиз маккажүхори бўлса...

— Яхши. Маккажүхорининг ватани Жанубий Америка ҳисобланади. XV—XVI асрларда Овропа ва Ўрта Осиёда тарқалган. У ҳамиша озиқ-овқат сифатида эъзозлаб келинган. Унинг дони, уни, полуги, ёш поясининг суви киши бадани учун гоят фойдалидир.

— Нега?

— Чунки, маккажүхори дони таркибида крахмал, ёғ, пентозан, зеакантин, зекакротин, кверцетин, изокверцетин, фловон сингари моддалар, В1, В2, В6 витаминлари, никотин ва пантотен кислоталари ва бошқа жуда кўпгина ҳазми осон, шифобахш озуқалар бор. Маккажүхори холестеринни йўқотади, буйрак усти безларининг ишини яхшилайди. Унинг таркибидаги моддалар қонда гемоглобинин мутаносиблыштиради, одамнинг кўриш қобилиятини ўтириштиради. Айниска, маккажүхорини думбул пайтида қайнатиб истельмөл килиш ижобий тасир этади.

— Унинг дориворлиги нимада?

— Абу Али ибн Сино сингари буюк табиблар ўрикка алоҳида эътибор қилганлар. У ўрик меваси ҳамда танаси ахретадиган елидан ошқозон-ичак фаолиятини бир маромга келтиришда кенг фойдаланган. Юрак оғриганда, ҳафақон касаллигини даволашда ўрикнинг олдига тушадиган мева камдан-кам топтилади. Ҳафақонда ўрик магзидан чой сифатида дамлаб ичши тавсия этилади. Нафас йўлларининг аллигнишида, кўйкўтала ҳам ўрик магзи катта наф келтиради.

Унинг мевалари камқонликда ҳам даво ҳисобланади. Юрик юрак-кон томир хасталикларида, айниқса, бекиёсdir. Юрак фаолияти суст, кон томир дардлари бор кишилар қишин-ёзин уни ўйдан узмасликлари керак.

— Унинг қандай турлари бор?

— Яна қандай хусусиятлари бор?

— Маккажүхори попугидан тайёрланган дамлама кон босимини пасайтиради, холецистит, гепатит сингари жигар хасталиклирида ўта нафлидир. Истиско, ўт ва буйрак касалликларида, қовикда тош пайдо бўлганида ҳам мазкур дамлама тавсия этилади. Қайнатма шундай тайёрланади: 2—4 ош кошиқ попук уни олинади, 1,5 стакан қайноқ сувда 30 дақиқа қайнатлади. Бу шарбат 1—3 кошиқдан ҳар уч-турт соатда бир марта ичилади.

— Раҳмат, яна кўришгунчал...

Судбатдош Р. УМАРОВ.

Мұхаррір
Н. НАСИМОВ.

ЯРМИ ҲАЗИЛ...

— Бунча қиммат, бирорад!

— Бизга ҳам текинга беришмайди.

— Атиғи биттагина олдингми, хотин!

— Нима қилай, «тилла балиқ» бадосида

бўлса.

Расмлар муаллифи Ш. СУБХОНОВ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

(Хадра майдони)

27 ЙУЛДАН БОШЛАВ

МАВСУМ ОЧИЛАДИ

СОВЕТ ЦИРКИННИГ ЕТАКЧИ УСТАЛАРИ
ИШТИРОКИДА
2 БУЛИМДАН ИБОРАТ

КАТТА РАНГ БАРАНГ ДАСТУР

Цирк санъатининг барча жаирлари намойиш цилинди.

ТОМОШАЛАР:

27 йулда соат 13.00 да (билетлар сотилган),

28 йулда соат 12.00 ва 15.00 да бошланади.

Сўнгра томошалар одийи или куилларидан соат 19.00 да, шабоба куилларидан соат 16.00 ва 19.00 да, яхшияга куилларидан соат 12.00, 15.00, 18.00 да бошланади.

Олдиндан читталар сотиш йўлга кўйилган.

Касса соат 9.00дан 19.00 гача ишлайди.